

A RÓMAIAK TITKOS ALAG- ÚTJA NYOMÁBAN ÓBUDÁN

Hogyan keletkezett a „Rondell” és a filatorji gát?

Az utcát, ami idevezet alacsony, dűledező, Tabánra emlékeztető házak övezik. A nagy csendben csak néha hallatszik a villamoscsilingelés és autóbúgás. A titokzatos, babonás Óbudán vagyunk, ahol minden második házban jósno vagy javasasszony lakik és áradozva emlegetik a csodadoktort, esti szürkületben pedig sötét árnyként sietnek a spiritiszta szeanszra.

Ebben a környezetben nem csoda, ha az emberek féltve őrzik a régiségeket, és előszeretettel laknak a sokszor életveszélyesen dűledező házakban.

Most itt állok egy lebontásra váró ház boltozatos kapualjában. Az udvarból vidám gyerekzsivaj, kacagás hallatszik. Mögötte félkör alakban már látni Óbuda legtitokzatosabb épületét, a Rondellát. A sárgára festett fal mellett olaender bokrokat kötözet egy öreg bácsi.

— A házmesternét hol találom?
— kérdezem félhangosan.

— Ott jön, ni — mutat görcsös botjával a lépcsőfölgéret felé.

Ebben a regényes környezetbe természetes, hogy hatalmas kulcs-csomót csörget kezében, s úgy hozzátartozik a házhoz, mint a régi faragott korlát, amihez támaszkodik.

— Negyvenöt éve élek ebben a házban — mondja, míg végigmegyünk a szürke macskaköves udvaron. — Anyám, nagymamám és őseim mind itt laktak — folytatja — tőlük hallottam, hogy a ház

többszázéves és még a törökök építették erre a formájára, de azelőtt is állott itt egy ház, amit még a rómaiak építettek. A törökök ezt az érdekes elipszisalakú épületet háremnek használták és hozzátartozott a titkos alagút, amit még a rómaiak építettek. Sajnos, több helyen kötörmelék eltorlaszolta, így csak a bejárat tudom megmutatni, mert pár éve befalazták.

Hogy itt még a rómaiak idejében állott egy ház, azt igazolja ez az alagút, ami a Flórián mozi előtt feltárt fürdőbe vezetett. A törökök ezt az alagutat kibővítették és több titkos kijáratot készítettek. A pogányok kiűzése után a rondellából kolostor lett és szentéletű szerzetesek laktak, később selyemgyár — így a filatorium szóból ered Óbudán a filatorigát elnevezés.

— A rondella elnevezést honnan kapta az épület? — kérdezem.

— Voltak itt többen, úgy halottam, hogy ez hasonlít a francia őrtornyokra, amit hasonlóképpen neveznek.

Tessék velem jőnni

Künn, az udvaron a mindentudó házmesterné újabb meglepetéssel szolgál. Egy hatalmas kólaphoz vezet.

— Itt volt a kút, — mondja — de betemették. Nem volt ez olyan közönséges kút mint a töb-

bi. Emlékszem, kislánykoromban többször belenéztem és megcsodáltam a köveket, ami tele volt felírással és érdekes ábrákkal. Sokszor mondtam a lakóknak, hogy ide jöjjenek a tudósok Attila sírja után kutatni, biztos találnának utasítást, hogy merre keressék. — Közelhajol a fülemhez és mintegy súgva mondja — lehet, hogy itt van eltemetve. Az a sok pénz, arany, mind itt van a dűledező házak alatt.

— Még nem voltak itt soha szakértők? Nem próbáltak itt ásni? — kérdezem. Hihetetlen, mert a feltevés nem valószínűtlen ebben a régi környezetben.

— Itt is meg kellene próbálni — mondja lelkesen csillogó szemekkel — hátha...

— Hátha... — ismétlem után elmélázva.

Ha a tudósok ide jönnének Attila sírja után kutatni

— Keresse meg a titkos alagút folytatását — hallok a szavakat a búcsúzásnál.

Elindulok visszafelé az úton, a kapott útbaigazítás szerint. Közben magamban az irányt figyelem, valóban a föld alatt erre vezethet. Ötszáz méterre lármás, zajos utca forgatagában megtalálom az alagút lejárataát. Uvegezett házikó, kívülről senki se gondolná hová vezet. Apró táblán az utasítás, hol találom a szomszédos házban a kulcsot. Csiga lépcső vezet a mélybe. Fázósan húzom össze kabátomat, hideg levegő csap meg, hogy teérünk. Itt volt a rómaiak fürdője, a feltártak közül ez a legnagyobb. Föltűntünk dűbörögnek a járművek, mert a teremszere helyiség az utca közepe alatt van. Mily furcsa itt minden, töredezett kő az elmúlásra emlékeztet, míg a zaj, ami idehallatszik, az élet. Az osszlopos medencében elképzelem a halványzöld vizet, melyben először a légió járadt, poros katonái nyertek felrisszülést, pár száz év múlva pedig a rondellából idejártak fürödni a háremhölgyek.

— Itt volt a gőzkamra — magyarázza a kislány, aki egyben a vezetőm, míg félszettel a falra helyezett térképre sandít, — ott a fürdő feltárt részeinek leírása.

Csodálkozva nézi, míg kézzel megkondatom a falakat.

— Itt kell lenni a titkos alagútnak, hisz a térkép is mutatja, hogy a fürdő továbbterjed — mondom magyarázatoképpen.

— Nem áshattak tovább, mert arra a mi házuk van építve.

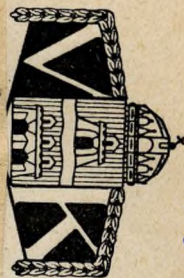
Arcát türelmetlenül összeráncolja. Az okát is tudom, főnn játszópaftásai várják.

— Milyen múzeumban voltál — kérdezik tőle, hogy felérünk.

Ahogy befordulunk a sarkon, vékony kis hangja idehallatszik:

— Csak a köveket mutattam meg — és már repül magasba a labda, ők már a mai és nem a régi Óbuda lakói.

Kopasz Nárcisz.

Magyar Szó
1944. I. 8.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Kopasz Nárcisz

Cím:

Rómaiak titkos alagútja

Óbudán. Magyar Szó.

Idő

Osztályozás

902.6

"1944"